

ΑΝΟΙΚΤΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΣΙΩΤΗΝ

Ἀγαπητὲ φίλε.

Τώρα ποὺ τόσοι θόρυβοι ἔγινε περὶ τὸν διευθυντὴν τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιον Νάζον διὰ τὸν τελευταῖον τοῦ χρόνου τὸν ὅποιον ἀπεθυσάμεθα καὶ φαμφάροι τῶν ἡμερησίων, τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ δηλαδὴ μὲ τὴν τραγουδιστὴν κ. Ἀρκαμιν πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐνὸς κοινοῦ ἰδανιακοῦ, τῆς Παρασκευῆς τῆς εὐ-
ληρικῆς δημῶδους Μοῦσης· τώρα ποὺ ἡ αἰσθηματικὴ οὕτως εἰπεῖν συνάντησις τοῦ Ἀρκαμὶ καὶ Νάζου, τοῦ δημῶδους τραγουδιστοῦ καὶ τοῦ ἐκτενέστερου δι-
ευθυντοῦ τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ορθολογικωτάτη ἐν-
χυροποιήσις δημιουργίας εὐληρικῆς μουσικῆς, ὡς εἶπεν ὁ Ἰλάριος Γαβριηλίδης, ὁ ὅποιος δὲν παύει διὰ τοῦτο νὰ ᾄδῃ μίαν δημοσιογραφικὴν δύναμιν ὅσον διὰ τὸν τόπον μας, καιρὸς νομίζω ὅτι εἶνε, ἀγαπητὲ μου φίλε, νὰ δώσωμεν ἐπὶ τέ-
λους καὶ ἡμεῖς σάρκα καὶ ὅσῃ εἰς ἓνα κἄποιον ὁμιρὸν μας τὸ ὅποιον ἀπὸ και-
ροῦ πολλοῦ τρέφομεν, νὰ ποῦμε δηλαδὴ καὶ ἡμεῖς δημοσίως τὴν γνώμην μας διὰ τὸν κ. Γεώργιον Νάζον καὶ διὰ τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν Περικλεῶς Ὡδεῖον, πρῶτον Ὡ-
δικὸν καρενάτιον, ὡς ἔγραψεν κάποτε ὁ ποιητὴς Γεώργιος Δροσίνης.

Καὶ λέγω ὅτι εἶνε τώρα καιρὸς γὰρ μὴ τέτοια δουλειά, διότι ἔστιν ἓνα οἰοσδήποτε ἄνθρωπος, εἴτε φιλόλογος τὸ ἐπάγγελμα, εἴτε φαρμακοποιός, εἴτε σχοινοδότης, εἴτε ταχυδακτυλουργός, εἴτε μουσικός, εὐδαίμων εἰς τὸ σκεῖνον νὰ θεωρηθῇ, ὅπως ὁ κ. Νάζος, ὅταν ἡ δημοσιογραφία, ἡ κοινωνία, ὁ κόσμος τῶν γραμμῶν καὶ ὁ κόσμος τῶν σαλευθῶν, τῶν καρενάτιων, τῶν πλατειῶν καὶ τῶν δρόμων, ὅταν ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοί, νέοι, γέροντες, κυρία καὶ δεσποινίδες, εἰς τὸ ὄνομά του θεωροῦν ὡς καθήκον των ἐπιβεβλημένον νὰ τοῦ φάλλου ἓνα πανη-
γυρικόν, νὰ τοῦ ἀνοφίσσου ἓνα ὅμιλον, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς γίνεται πολὺ ἐπίσημος ὑποκειμένον καὶ διακρίνεται πλέον νὰ μελετηθῇ ἀπ' ἐκείνους οἱ ὅποιοι ὡς ἡμεῖς,

έχουν τήν ψύχωσιν νά νομίζουν ότι εἶνε εἰδικώτεροι πολλῶν ἄλλων εἰς τὸ νά ἐννοοῦν καί νά κρίνουν μερικὰ πράγματα.

Ἐχομεν λοιπόν τὸ καθήκον, τὸ ὑψηλὸν καὶ ἱερὸν καθήκον, ἂν θέλῃς, (γινῶντι ὁμιλήσω ἅν Πάτριος) νά μελετήσωμεν κατὰ βάθος καὶ κατὰ πλάτος τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν μὲ τὸ ἔργον του, διὰ νά τὸν παρηκώσωμεν ὀριστικῶς εἰς τὴν ἀθανασίαν ἢ... εἰς ὅ,τι τοῦ πρέπει.

Καλὴ λοιπὸν ἀρχὴ τοῦ παρκαμυθιοῦ, καὶ προσογῆ.

Ὁ κ. Γεώργιος Νάζος, κατὰ τὴν ιδέαν μου, εἶνε δύο εἰδῶν: εἶνε ὁ Γεώργιος Νάζος ὁ ἀληθινὸς—αὐτὸς—ὁ ἴδιος—καὶ ὁ Γεώργιος Νάζος ὅπως τὸν θέλει καὶ ὅπως τὸν ἐδημιούργησεν ἡ φαντασίᾳ τῶν δικφύρων τάξεων τοῦ κόσμου, ἐξ ὑποβολῆς ἀνωτέρου, λόγῳ κοινωνικῆς ἰσχύος, κόσμου.

Θὰ δοκιμάσω ἀρχικῶς, πρὸς μεγάλην μου ἀπόλαυσιν νά σοῦ παρηκτώσω τὸν δεῦτερον Γεώργιον Νάζον, ὅπως δηλαδή τὸν θέλει ὁ κόσμος.

Ὁ Γεώργιος Νάζος λοιπὸν εἶνε τὸ Saint Graal τὸ ὅποιον θρησκευτικῶς ἐφύλαξαν οἱ γνωστοὶ ἱππότες, οἱ ὅποιοι μόνον αὐτοὶ ἤσαν ἄξιοι νά τὸ ἐνατενίσουν καὶ νά χαροῦν τὴν οὐρανοκατέβητην μαγεῖν του καὶ γοητεῖαν. Ὁ Γεώργιος Νάζος εἶνε ἡ Πυθία θεὰ ἡ ὁποία ἀπὸ τρίποδος ἀπεφθέγγετο, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι τοὺς χρησμοὺς ἐκείνης μὲ δικφύρους σημασίους τοῦς ἀντιλαμβάνεσται, ἐνῶ τοὺς χρησμοὺς τοῦ κ. Νάζου ἡμπορῶ νά σοῦ ὀρισθῶ σὲ κάθε ἄγιον, δὲν τοὺς ἐννοεῖς διόλου. Ἴσως δι' αὐτὸ ὁ κ. Νάζος νά εἶνε κατώτερος ἢ ἀνώτερος τῆς Πυθίας θεᾶς, εἰμφορεῖς δὲ νά τὸν παρομοιάσῃς μὲ τὴν Σφίγγα τῶν ἀρχαίων θηδῶν.

Ὁ Γεώργιος Νάζος, ἐν τέλει εἶνε ὁ Πάπας, ἡγουν ἀλάνθαστος. Ὅσάκις ἀναφρίνεται κάποιον μουσικὸν ζήτημα, ἀφοῦ περάσει ἀπὸ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ κόσκινα, διὰ τῆς δημοσιογραφίας, διὰ τῆς κριτικῆς τῶν σχολειῶν κτλ. εἰς τὸ τέλος, l'ultima parola τὴν ἔχει ὁ κ. διευθυντής.

Διὰ νά ἔχῃς δὲ μίαν ιδέαν τῶν δικφύρων αὐτῶν μορφῶν τοῦ κ. Νάζου, σὲ συμβουλεύω νά ἀνοίξῃς μίαν ο' ἀνδῆποτε ἐφημερίδα ἡ ὁποία νά περιέχῃ μίαν συνέντευξιν μὲ αὐτόν. Ὅλαι αὐταὶ αἱ δημοσιογραφικαὶ συνεντεύξεις λές καὶ βγαίνουν ἀπὸ ἓνα καλοῦπι πάντοτε, ἅν νά ἦσαν παιδιὰ τῆς αὐτῆς μένης. Ἐπομένως ὅταν γνωρίζῃς μίαν, εἶνε τὸ ἴδιον ἅν νά τὰς γνωρίζῃς ὅλας.

Μόλις λοιπὸν ἀναφνῇ ἓνα κάποιον σπευδαῖον ζήτημα, τρέχει ἀμέσως εἰς τὸ Ὡδεῖον ἓνας δημοσιογράφος, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν, καὶ ζητεῖ μίαν συνέντευξιν ἀπὸ τὸν κ. διευθυντὴν τὴν ὁποίαν τὴν ἀκόλουθον ἡμέρα περιγράφει ὡς ἐξῆς:

«Τὸ περὶ συγκροτήσεως σχολῶν πρὸς διδασκαλὴν τῆς ψαλτικῆς τῶν Ἰων-
ζαντινῶν, καθὼς καὶ τὸ περὶ δημιουργίας ἰθνηκοῦ μελοδραματικοῦ θιάσου ἀν-
φανὲν τελευταίως ζήτημα, ἐξακολουθεῖ νὰ συγκαταθερμάνῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ
κόσμου. Θέλοντες νὰ φωτισθῶμεν πληρέστερον ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, καὶ
νὰ μορφώσωμεν ὀριστικὴν γνώμην, μετέβημεν χθὲς εἰς τὸ Ὡδεῖον καὶ ἐξέτι-
σαμεν συνέντευξιν ἀπὸ τὸν διευθυντὴν κ. Γεωργίου Νάζου. (Αὕτῃ εἶνε ἡ ἔκ-
θεσις τοῦ Νάζου-Πάπα).

«Εὑρόμεν τὸν κ. Νάζον—ἐξακολουθεῖ ὁ δημοσιογράφος—εἰς τὸ ἰδιαιτέρῳ τοῦ
γραφεῖον, καθήμενον ἐπὶ κομποῦ ἰνδοσινικοῦ ἀνακλίστρου. Βυθισμένον εἰς σκέψιν
καὶ εἰς καλλιτεχνικὰ ὀνειροπολήσεις. Ὁ κ. Νάζος ἰδὼν μας, ἐσπευσε μὲ τι-
δὲ μὲ τὴν στάσιν ἐμπνευσμένου προφάντου νὰ μας ὑποδεχθῇ καὶ
(Αὕτῃ εἶνε ἡ ὄψις τοῦ Νάζου-Πυθία).

Ἐρωτήσαμεν τὸν κ. Νάζον.

—Τί φρονεῖτε διὰ τὴν σχολὴν τῆς ψαλτικῆς τῶν ὀπίσκων προεσμεῖται νὰ ἰδρῇ
ἡ Μουσικὴ Ἑταιρεία ;

—Ἀπὸ καιροῦ, μὰς ἀπήντησεν ὁ κ. διευθυντής, σκέπτομαι καὶ ἐγὼ νὰ
ἰδρῶται μίαν σχολὴν τῆς ψαλτικῆς εἰς τὸ Ὡδεῖον, ἀλλὰ... μὲ ἄλλας βέβαια...
διαφορετικάς, ... ὑψηλοτέρας... Διότι ὁσάκις... ἔταν... ἐκπαίδῃ ὁ Ἰωάννης...
Χρυσόστομος... Θὰ ἰδῆτε, θὰ ἰδῆτε... !

Καὶ διὰ τὸ ἑλληνικὸν μελοδραμα ποῖαν γνώμην ἔχετε :

—Ἄ ! δι' αὐτὸ φροντίζω νυχθημερόν. Ἀλλὰ σκέπτομαι νὰ μορφώσω ἀν-
δρῶν μετ'ἰδιαιτέρον τρόπον, μὲ ἰδικὴν μου σχολὴν, ἀνωτέρην (θὰ ἰδῆτε, θὰ ἰδῆτε)
(Αὕτῃ εἶνε ἡ ὄψις τοῦ Νάζου-Σπρίτζ τῶν ἀρχαίων Θεῶν).

Αὐτὰ γράφει τὴν ἐπομένην τῆς συνεντεύξεως ὁ δημοσιογράφος, πεπεισμένος
ὥς εἰς τὸ μεσοῦν τῶν ὁσίων ὅτι ἐλύθη πλέον τὸ ζήτημα, καὶ τὰ σπέρματα
τοῦ ἀναγνώστης του, αἱ ὁποῖαι περισσότερον ἀπ' ἑαυτὸν παύονται ὅτι τὰ ἐπι-
χειρήματα τὰ ὅποια ἔβλεπον ὁ κ. Νάζος πρὸς διακρίσεις τοῦ ζητήματος, δὲν ἐπι-
δέχονται καμμίαν ἀμφισβήτησιν. Αὐτὸς λοιπὸν εἶνε ὁ κ. Νάζος, ὅπως τὸν ἰσ-
τάζεται καὶ τὸν θέλει ὁ κόσμος.

Τώρα ἔρχεται ὁ ἀληθινὸς Νάζος, ὁ πραγματικὸς Νάζος. τὸν ὅποιον θὰ με-
λετήσωμεν μαζὺ καὶ θὰ τὸν παρουσιάσωμεν.

Καὶ θέλω, καὶ θέλωμεν νὰ τὸν μελετήσωμεν ἐκτεταμένως, μὲ κίμα, μὲ
αἷμα, μὲ εὐθυμίαν, μὲ γέλιο, μὲ πίκραν, ἐν τέλει καὶ μὲ πόνον, διὰ μερὶ
ποῦ θὰ τοῦ γράψωμεν.

×

Πρὶν ὅμως ἢ γείνῃ λόγος περὶ τοῦ τί εἶνε ὁ κ. Νάζος καὶ ποῖον εἶνε

ἔργον του, θεωρῶ καλὸν καὶ ἀπαραίτητον νὰ 'πῶ λίγα λόγια διὰ τὴν κατάρτασιν τῆς Ἑλλάδος, κυρίως δὲ διὰ τὴν κατάρτασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο αἱ μουσικαὶ Ἀθηναὶ πρὶν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ πολλοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Ὁδείου, καὶ τοῦτο, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ, φίλτατε, τί ἐσυνέχισεν ὁ κ. Νάζος, ἂν ἐσυνέχισεν, τί ἐκρήμνισεν, τί ἡρνήθη, καὶ τί ἐδημιούργησεν.

Ἡ μορφωτικὴ μουσικὴ ἐργασία μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως τοῦ κ. Νάζου εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τῆς ἄνευ ἀντιστάσεως κατοχῆς τοῦ Ὁδείου ὑπ' αὐτοῦ τῇ συμπράξει πολλῶν, εἰμπορεῖ κἀλλιστα νὰ χαρακτηρισθῇ μὲ τὴν λέξιν *Eilikhria*. Ἀλλὰ σὺ πολὺ καλὰ γνωρίζεις, ὅτι ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀρετὴ καὶ δύναμις ἡ δημιουργὸς τῶν μεγαλύτερων πραγμάτων, εἶνε ἓνα φυτὸν τὸ ὁποῖον δύσκολα πολὺ ἀνθίζει καὶ βγάζει καρπὸν εἰς οἰονδήποτε ἔδαφος, ὡς τὸ ἰδικὸν μας, τὸ ὁποῖον, μολονστί φέρει μαζί του ὅλα τὰ συγκατακτὰ τῆς γενιμότητος, εἶνε ὅμως ἀκαλλιέργητον καὶ ἀνακατωμένον ὅπως ἐπίσης πολὺ καλὰ γνωρίζεις καὶ γνωρίζω, ὅτι αὐτὰ τὰ εἰλικρινῆ λόγια τὰ ὁποῖα ρίπτομεν ἐδῶ εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ ἀνθίσουν καὶ νὰ βγάλουν καρπὸν μέσκα εἰς τὴν ψυχὴν τῶν περισσοτέρων ποῦ ἐκ συμπτώσεως θὰ μᾶς διαβάσουν.

Τοιοιτοτρόπως λοιπὸν καὶ καθὼς σοῦ ἔλεγα. τὸ φυτὸν αὐτό, τὸ ὁποῖον εἴπαιραν οἱ προκάτοχοι τοῦ κ. Νάζου, τὸ κατέπνιχναν τὰ ζιζάνια (μὲ ἐμπνέει ἐδῶ ὁ μέγας Ναζωραῖος) καὶ ἐπκυσεν νὰ παράγῃ ἄνθη καὶ καρποὺς.

Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ σοῦ γράψω ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν τῆς μουσικῆς ἐκπαίδευσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας της ὡς εἰς τὴν σήμερον. Μόνον θέλω μὲ λίγα λόγια σύντομα καὶ γενικὰ νὰ δώσω μίαν ιδέαν τῆς ἐργασίας ποῦ ἔγινε πρὶν τῆς περιόδου τοῦ ὑπὸ τὸν κ. Νάζον Ὁδείου, καὶ ἰδίως τοῦ πνεύματος τῆς ἐργασίας αὐτῆς.

Ὡς γνωρίζεις, ὡς γνωρίζω, καὶ ὡς γνωρίζουν ὅλοι, ἡ Ἑπτάνησος, καὶ μάλιστα ἡ Κέρκυρα, εἰς ἐποχὴν ὅχι τὸσον πολιτισμένην διὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ἦτο ἓνα κέντρον ἀνεπτυγμένον καὶ πολιτισμένον ὅπου τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι ἐκαλλιεργοῦντο καὶ προήγοντο. Εἰς τόπον λοιπὸν ὅπου ὑπῆρχε μία Ἀκαδημία, ἓνα θέατρον ὅπου παριστάνοντο ἀπὸ ἐρασιτέχνας αἱ τραγωδίαι τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐρυπίδου, μεταφρασμέναι εἰς τὴν τρέχουσαν γλῶσσαν, ὅπου ἓνας Κάλβος ἐδίδασκε καὶ ἓνας Σολωμὸς ἐνεπνέετο καὶ ἔγραφεν, εἶνε φυσικὸν νὰ ἀνθοῦσε καὶ ἡ μουσική. Ἀκόμη πρὶν λοιπὸν τῆς Ἀνεξαρτησίας παριστάνετο εἰς τὸ 1819, εἰς τὸ θέατρον Κερκύρας αἱ παρὰ Φαίειν ἀφιξεις τοῦ Ὁδυσσεύος μελοποιηθεῖσα παρὰ τοῦ μουσικοῦ Στεφάνου Πογιάγου. Ὅχι πολὺ ὕστερον ὁ Μάντζαρος συνέθετε τὸν ὕμνον εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ μίαν καλὴ καὶ εἰλικρινῆς μουσικὴ περίοδος προετοιμάζετο, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεφάνησαν διάφοροι συνθέται μελοδραμάτων, δημιουργημένων μὲν ὑπὸ τὴν πλήρη ἐπήρειαν τῆς μουσικῆς τῶν ἰταλῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλὰ πάντοτε σημαντικῶν διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς

μουσικής του έθνους μας, ως ο Κερρέρ με την Rodivina και την Isabella d'Aspeno (1854—1857), ο Κυριακός Πεδολάκος με την Δέραν, ο Έδουάρδος Λαμπελέρ, με τον «Castello Maledetto» (1862), ο Διονύσιος Ροδοδάκτυλος με την «Oitonas» κτλ. Το μουσικόν αίσθημα εκκαλλιέργετο και ανεπτύσσεται πάντοτε και διά σωματείων μορφωτικών, ως η Φιλαρμονική Έταιρία Κερκύρας, ή όποια τόσον συνετέλεσεν εις την διάδοσιν της μουσικής.

Υποτίθεται λοιπόν, και είνε πολύ φυσικόν να υποθέσθ, ότι εις την εποχήν εκείνην αί Άθηναι δέν θά έμεναν ανεπηρέαστοι από της μουσικής αυτήν πρόδον των Κερκυραίων ή όποια φυσικώτατα επροχώρει, καθ' όλου, τους νόμους της εξέλιξεως. Δέν διατάζω λοιπόν να είπω ότι σπουδαίως συνετέλεσεν εις την πρώτην καλλιέργειαν του μουσικού αίσθήματος των Άθηναίων, ήρτον εμένας έθνος ελεύθερον και αναγεννώμενον, και η Έπαγωγιστική ή η Κερματιστική εκπαίδευσις.

Η πρώτη αυτή μουσική περίοδος είχε θέσει τάς φυσικάς και αληθινάς βάσεις της μουσικής μορφώσεως, και ο σπόρος που είχε ριχθ, σπόρος ελληνικής και αίσθηματος, εκκαλλιεργήθη εις τους κατόπιν χρόνους, υπό ανθρώπων λογικών και ευσυνειδήτων, οι όποιοι εξευραν πολύ καλά ποία έπρεπε να ήταν η αποστολή των εις ένα λαόν μόλις αφυπνιζόμενον και μόλις αναγεννώμενον εις όλες τάς εκδηλώσεις της ζωής του.

Οι άνθρωποι αυτοί, οι όποιοι αντιπροσωπεύουν την προηγουμένη της εμφανίσεως του κ. Νάζου περίοδον, έτερέθησαν ότι, εις ανθρώπους που μόλις είχαν συζάξην το πρώτον γάλα από τους μητόν, της θάλας Εύτέρης δέν ήμπορούσαν με το στανιόν να δώσουν άμέσως τροφήν βαρύτεραν, διότι ήτο ένδεχόμενον να επάθαιναν από μουσικήν ακκοστομαχίαν.

Δι' αυτό, αντί να υποβάλλουν τους αλγεινούς κατόικους του Ισσηρπίου άσπεως, εις των όποίων τά ότια ακόμη άντάρουν τά αλέρτια τραγούδια, εις αυστηράν και αλκαιήν δίκαιαν, αντί να τους επιβάλλουν με έφ' όπλου λόγην και με πειθαρχείαν Κάκιερ να μαστούν, χωρίς να είπαρουν και να χωνεύσουν, τον Σοδμαν, Λίστ και Μπάχ, πρώι μεσημέρι και βράδυ, εφάρμωσαν εις τον τόπον μας ένα σύστημα μορφωτικών ανέλγων πρός τάς άπαιτήσεις, πρός το πνευμα πρός τάς ανάγκας της φυλής και της εποχής.

Και εφάρμωσαν το σύστημα αυτό διότι ήσθάνθησαν τον τόπον μας, την φυλήν μας, το αίσθημά μας, την εποχήν εκείνην. Διότι οι πρωτοδουλειοι ή μιζή οϊασδήποτε πνευματικής ή καλλιτεχνικής κινήσεως εις ένα τόπον μόλις αναγεννώμενον, πρέπει άπαραιτήτως και πρωτίτως να ζυμωθώ με την ζωήν του τόπου αυτού, να την έννοήσουν, να την αίσθηθούν. Άλλοιως ή δέν γινώσκουν

(1) Ιστορικά σημειώσεις Α. Σ. Βροκίση, Ιστοριοδότης Κερκύρας.

τό ἔδαφος τοῦ πατοῦν, εἰμποροῦν νὰ φυτεύουν κρίνους ἐκεῖ ποῦ ἔπ'επε νὰ ἐφύτευαν παπαροῦνες καὶ γαιδουράγκαθα.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ λοιπόν, ἐνέπνευσαν ἰδέας ἀπλότητος καὶ εἰλικρινείας, παρηκολούθησαν κατὰ βῆμα τὴν ἐξέλεξιν τοῦ μουσικοῦ αἰσθηµατος καὶ ὑπέβρε-
φον αὐτό, ἔδρυσαν μουσικὰ σωματεῖα, ἐμόρφωσαν χορωδίας, ἔθεσαν πρῶτοι τὰς
βάσεις ἑλληνικοῦ μελοδραµατικοῦ θιάσου, διωργάνωσαν τακτικὰς συναυλίας, συνέ-
θεσαν μουσικὰ ἔργα, τὰ ὅποια ὁ λαὸς τὰ ἠγάπησε καὶ τὰ ἔκχευε κτήµα του.
Ἵπῃρξάν τέλος πρῶτοδημιουργοὶ καὶ θεµελιωταὶ μυρίων πραγµάτων συντελεστι-
κῶν εἰς τὴν φυσικὴν πρόοδον τοῦ μουσικοῦ αἰσθηµατος εἰς τὸν τόπον µας.

Μὰ αὐτοὺς, ἡ ἐξέλεξις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ μουσικοῦ αἰσθηµατος προώθησε,
φυσικὴ, ὁµαλή, ἀβίαστος, καὶ ἂν ἀφίνετο ἐλευθέρῃ καὶ φυσικῇ νὰ προχωρῇ, ἄσφα-
λῶς σήμερον θὰ εἴχοµεν κάµη θαύµατα προόδου.

Τὸ ὠδεῖον τότε ἦτο τὸ φυσικὸν καὶ τὸ ἀνγκάσιον εἶδωλον τοῦ σηµαίου εἰς
τὸ ὅποτον εὕρισκετο ἡ μουσικὴ ἀντίληψις τοῦ τόπου, καὶ ἐνίσχυε καὶ διευκόλυνε
τὴν φυσικὴν πρόοδον.

Ὁ Ἀλέξανδρος Κατακουζινός, ὁ προκάτοχος τοῦ κ. Νάζου, δὲν ἦτο μίαν
ὕψηλὴ Σοφία μουσικὴ, δὲν εἶχε ἀξιώσεις μεγάλαιδεατοῦ καὶ προφήτου εἰς τὴν
τόπον µας, οὔτε εἰμποροῦσε νὰ τὰς εἶχεν. Εἰξερν ὅμως πάντα νότες. Εἰξερν τὴν
θεωρεῖαν. Εἰξερν νὰ κάµη ἓνα μικρὸ τρχουδάκι. Εἰξερν κοντσά στρχοά νὰ συν-
θέσῃ µίαν τετράφωνον λειτουργίαν, νὰ διδάξῃ µίαν χορωδίαν κτλ. Μαρικοὶ δὲ λέ-
γουν ὅτι εἶχε συνθέσει καὶ ἓνα μελοδραµα, πρῆγμα τὸ ὅποτον δὲν µὲ ἐνδιέφερε
διόλου, ἀλλὰ τὸ ὅποτον ἀποδεικνύει ὅτι κάτι τι εἰξερν ἐπὶ τέλους αὐτὸς ὁ ἄν-
θρωπος, ὁ ὅποτος ἦτο καὶ κάπως ἐγκυκλοπαιδικός, κάπως στιχογράφος, κάπως φι-
λολόγος.

Ὅ,τι καὶ ἂν ἦτον, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἦτον ἀνάλογος εἰς τὰς μουσικὰς
ἀνάγκας τοῦ τόπου.

Περὶ τὸ ὠδεῖον τότε, καὶ ἄλλα σωματεῖα ἤρχισαν νὰ ἰδρύνωνται, λογικὰ
καὶ προοδευτικά, καὶ ὅλα ἤρχισαν νὰ λαµβάνουν µίαν προοδευτικὴν πορείαν,
θεάτρα, συναυλίας, χορωδία, ἑλληνικὸν μελοδραµα κ.τ.λ., χάρις εἰς τοὺς ἡρα-
κλείους κόπους μερικῶν μουσικῶν, πολὺ γνωστῶν, οἱ ὅποιοι, µὲ μόρφωσιν, µὲ
talent, µὲ θέλησιν, µὲ ἀγάπην, µὲ αἷμα, µὲ εἰλικρίνειαν ἀπὸ καιροῦ εἰργάζοντο,
καὶ εἰργάσθησαν τότε διὰ τὴν πρόοδον τῆς μουσικῆς εἰς τὸν τόπον των.

Ἄν λοιπόν ἀφίνετο ἐλεύθερον νὰ συνεχισθῇ τὸ ἔργον τῶν μουσικῶν αὐτῶν,
ἄλλη θὰ ἦτο ἡ κατὰστασις τῆς μουσικῆς μορφώσεώς µας σήμερα, εἰλικρινεστέρα·
ἄλλο θὰ ἦτο τὸ μουσικὸν µας αἰσθηµα· εἰλικρινέστερον καὶ ὑγιέστερον.

Ἄλλ' ἦτο καιρός, φαίνεται, τὴν καλλιτεχνικὴν εἰλικρίνειαν νὰ διαδεχθῇ ἡ
καλλιτεχνικὴ ψευτιά, ἡ ὅποια ἀπὸ καιροῦ µας περδύρει τὰ ἐξωφρενικώτερα
πράγµατα, ὅχι µόνον εἰς τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς

καλλιτεχνικής μας ζωής. Και της καλλιτεχνικής πύλης ψευτικής τέλειος άπιστο-
λος είναι ο κ. Γεώργιος Νάζος.

Προτάσσω τὰ ἐξῆς, τὰ ὅποια ἔχουν ἀνάγκη σφραγίδος ἀποδείξεως, καὶ τὰ
ὅποια θὰ ἀποδειχθοῦν.

α) Τὸ μορφωτικὸν ἔργον τοῦ κ. Γ. Νάζου, ἀφ' οὗτος οὕτως ἀνέλαβε τὴν δι-
θυρεὶν τοῦ Ὡδείου, εἶνε ἰσχυρὸν ῥητικῶς Τούτο, ὡς καὶ οὐ ποτὲ καὶ
εἶπες εἰς τὸ προοίμιον αὐτῶν ποὺ γράφομεν, διὰ ἀντιπροσωπεῖν μιὰν ἐξελι-
κτικὴν πρόδοον τῆς προὑπαρξάσης ἐργασίας, ἀλλ' εἶνε ἰσα ἀπαιρὼν, ἀντιμορφο-
τικόν, ἀσυνάρτητον καὶ παρὰ φύσιν παρίσθημα, τὸ ὅποσον ἰσχυράτατος καὶ
ἐβλαψέ σοβαρῶς τὴν φυσικὴν πρόδοον.

β) Τὸ Ὡδεῖον, ἴδρυμα τὸ ὅποσον ἔπρεπε νὰ εἴχεν ὡς σκοπὸν τὴν ἐνέργειαν
διάδοσιν τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν τοῦ
κ. Νάζου, κατ' ὥρθωσιν νὰ περισταίῃ τὴν πρὸς τὴν διάδοσιν αὐτὴν τῆς μουσικῆς
δράσιν του ἐντὸς στενῶν ὁρίων.

Αὐτὰ, ἀγκυρῆτά μου, θὰ προσπαθήσωμεν τώρα νὰ ἀποδείξωμεν. καὶ ἐπειδὴ
διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου αὐτῆς μ' ἐνδιαφέρει νὰ μελετήσω ἐν ἐλίγαις, τὴν αἰτίαν
αἰτίας τῆς ἐσφαλμένης, ἀσυναρτήτου καὶ ἀντιμορφωτικῆς πύλης πύλης τοῦ Ὡ-
δείου, ἀφίνω εἰς σὲ τὴν πρώτην μελέτην ἐπὶ τῶν πρώτων πεπραγμένων τοῦ κ.
Νάζου, ὅταν ἦλθεν, παρακαλῶν σὲ νὰ μὲ φωτίσῃς κατὰ βάθος καὶ κατὰ πλάτος
περὶ αὐτῶν.

Ἡ χορὰ αἰτίων, λοιπόν, τῆς καλλιτεχνικῆς πωροφίας, ποὺ λέγεται ὅρσις
τοῦ ὑπὸ τὸν κ. Νάζον Ὡδείου, εἶνε κατὰ τὴν ἰδέαν μου, ὁ ἴδιος διουθεντὴς κ.
Γεώργιος Νάζος, εἶνε δηλαδὴ ἡ μουσικὴ ἀράβεια, ὁ ἑλλησμός πάσης καλλιτεχνι-
κῆς ἀληθείας, ἡ ἑλλειψὶς παντὸς ἑλληνικοῦ αἰσθήματος, πάντες αἰσθήσεις τῆς
ἐποχῆς ἐντὸς τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ δράσῃ κανεὶς, τοῦ παραβάλλοντος, τῆς ἑ-
λληνικῆς ζωῆς, τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, τῶν ἑλλήνων
καὶ ἐθνικῶν ἀναγκῶν.

Ὁ κ. Νάζος δὲν εἰμποροῦσε νὰ κάμῃ τίποτε, διότι τίποτε δὲν εἶχε, διότι εἰς
τοῦ μηδενὸς μηδὲν παράγεται.

Ἐχέτω ἔδω, ὅχι τί ἔκανε ἀλλὰ τί εἶχε μαζί του ὅταν ἐνεφανίσθη διὰ τὴν
κάμῃ. Καὶ ὅταν ἐνεφανίσθη δὲν εἶχε τίποτε, τίποτε, τίποτε ἀπολύτως, δὲν εἶχε
δηλαδὴ τίποτε ἐξ ὧν χρειαζόνται διὰ νὰ τεθῇ κανεὶς ἐπὶ κορυφῆς ἐνὸς ἰδρύ-
ματος ὅς εἶνε τὸ Ὡδεῖον, τίποτε διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ κρημίσῃ ἕνα
προηγούμενον ἔργον, διὰ νὰ ἀναδημιουργήσῃ ἕνα νέον σύστημα καὶ ἕνα νέον αἰ-
σθησιμὸν μορφωτικόν, διότι ὁ κ. Νάζος πρὶν προσπαθῆσαι διὰ πολλῶν μέσων νὰ κάμῃ
νὰ κρημίσῃ, δηλαδὴ, διὰ νὰ ἀνοικοδομήσῃ ἐπάνω εἰς εἰρήνην.

Ἀλλὰ πῶς λοιπόν θὰ μοῦ εἴπῃς, δύναμαι τίνων μέσων ὁ κ. Νάζος κατάρτηται

νὰ γίνῃ διευθυντὴς τοῦ Ὡδείου, μὴ ἔχων οὐδέν ἀπαιτούμενον διὰ τὴν θέσιν αὐ-
τὴν προσόν ;

Σοῦ ἀπαντῶ ἀπλούστατα ὅ,τι ὁ κ. Νάζος δὲν ἀνῆλθεν εἰς τὴν θέσιν τῆς
διευθύνσεως τοῦ Ὡδείου διὰ τὴν ἱκανότητά του, ἀλλὰ διότι *ἠθέλησαν* μερικοὶ νὰ
γίνῃ διευθυντὴς τοῦ Ὡδείου.

Καὶ ποῖοι εἶνε αὐτοί, θὰ εἰπῆς ;

Ἀπαντῶ : *Μερικοὶ ἰσχυροίτες*—ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον : Μερικοὶ ἔχοντες
χρήματα καὶ τόσα, ὥστε νὰ εἰσποροῦν νὰ διαθέτουν ἀφθόνως· καὶ διὰ τὸ Ὡδεῖον
Ἀθηνῶν.

Οἱ *ἰσχυροίτες* δηλαδὴ οἱ πλούσιοι (ὁμιλῶ ἐδῶ δι' ὅλους κάθε τύπου) εἶνε
ἐκεῖνοι βέβαια, οἱ ὅποιοι, ὅχι μόνον κερτοῦν τὰ ἡνίκ ὧλων τῶν πραγμάτων, ὅχι
μόνον εἰσποροῦν νὰ ρίψουν κυδερνήτας, νὰ δημιουργήτουν ὑπουργούς καὶ πρωθυ-
πουργούς, νὰ συγκλονίσουν θρόνους, νὰ ἀνυψώτουν καλλιτέχνες εἰς τὸν ἔδωλον
οὐρανόν, ἢ νὰ τοὺς ἐξερκνίσουν, ἀλλ' εἰσποροῦν ἀκόμη, ἂν θέλουν, νὰ κάνουν
ἐτένα π.χ. Μητροπολίτην, ἐμένα δὲ νὰ μὲ διορίσουν διευθυντὴν ἀντιπροστατείου,
ἀδιάφορον ἂν ἐσὺ ἐσπούδασες ἀστρονομίαν καὶ ἐγὼ θεολογίαν. Εἰσπορεῖς δὲ νὰ
ἔχῃς εὖρη τὸν μίτον τῆς σοφίας, ἀφοῦ ἀνιέρωτας τὴν ζωὴν σου εἰς μελέτης, θυ-
σιαζόμενος ὑπ' ὅλας τὰς ἐπιθυμίας, εἰσπορεῖς νὰ ἔχῃς τὰ ὠραιοτέρα ἰδανικά, τὸ
θυμασιώτερον πρόγραμμα δράσεως διὰ τὴν πρόδον τοῦ τόπου σου, καὶ διὰ
τὴν πρόδον σου, ἂν δὲν ἔχῃς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἰσχυόντων εἶσαι χαμένος ἄν-
θρωπος. Ἄν δὲ κατὰ τύχην ἐπλάσθης ὀλίγον τι εὐαίσθητος, γρίγων θὰ συνάψῃς
γνωριμίαν μὲ τὰ μικρόβια τοῦ Κόχ, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν σου θ' ἔχῃς μόνον τὴν
ἱκανοποίησιν νὰ σοῦ ἐκφωνήσῃ συγκινητικὸν ἐπικήδειον λόγον κάποιος ἄγνωστος
ποιητής, ὁ ὅποιος θὰ εἶνε ἄγνωστος, διότι θὰ εἶνε ἀληθινός.

Αὐτὰ τα πράγματα ποῦ σοῦ γράφω, δὲν εἶνε νέα. Ἐγὼ τὰ ἀκουγὰ μικρὸς
ἀπὸ τῆ γιγγιὰ μου, στὰ παρχυόθια ποῦ μοῦ ἔλεγε, καὶ φαντάζομαι ὅτι ἡ γιγγιὰ
μου θὰ τὰ ἀκούε κα' ἐκείνη ὅταν ἦταν μικρὴ ἀπὸ τῆ γιγγιὰ τῆς, καὶ οὕτω κα-
θεξῆς, μέχρι τοῦ Ἀβραάμ. Σοῦ τὰ ἀναφέρω ἐδῶ διότι, ὅπως λέγουν, τῷ φερει ἡ
περίστασις.

Αὐτοὶ εἶνε οἱ *ἰσχυροίτες* κάθε τύπου τοῦ κόσμου. Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς
μας *ἰσχυροίτες*, οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν καλὰ καὶ σώναι νὰ δημιουργήτουν διὰ τὸν κ.
Νάζον τὴν θέσιν ποῦ τοῦ ἐδημιούργητῃν, εἶνε ὑποδείγματα ἀγάπης, πτριωτι-
σμοῦ, διὰ τὸν τόπον τους, εἶνε εὐεργεταὶ ἀληθινοί, καὶ ἡ Ἑλλάς δὲν ἔμπορεῖ
παρὰ νὰ εὐγνωμονῇ τὸ ὄνομά τους αἰώνως, ὅπως κάθε Ἕλληνα δὲν εἰσπορεῖ παρὰ
τὸ ἴδιον νὰ κάμῃ, ὅπως καὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ καθήκον νὰ τοὺς
σέβωμαι καὶ νὰ τοὺς ἐκτιμῶ.

Ἄλλ' ἐδῶ ἔρχεται τὸ ζήτημα : Εἶνε πάντοτε ὠφέλιμον, εὐγενές καὶ δίκαιον,
εἶνε λογικόν, ὀρμώμενος κάνεις ἀπὸ ἰδανικὰ δημιουργίας καλοῦ εἰς τὸν τόπον

του, νὰ σκορπῇ ἀφθόνως χρήματα, διὰ νὰ στήθῃ καλὰ τὰ πόδια του ἕνα Ὁδῶν π.χ. διὰ νὰ βάλῃ ἕναν ἄνθρωπον ἐπὶ κεφαλῆς. ἐνὸς τοιούτου σπουδαίου ἐθνικοῦ ἔργου, μὴ ἔχων ὠριμότητα γνώσεως, μὴ ἔχων καθαρὰν συνείδησιν τοῦ τί κάμνει, τοῦ τί εἶνε ὁ ἄνθρωπος τὸν ὅποιον ἐβάλεν ὡς ἀνώτατον ἀρχόντα τοῦ ἰδρύματος αὐτοῦ;

Καὶ ὅταν λείπει αὐτὴ ἡ ὠριμότης γνώσεως, δὲν ἔμπορεῖ νὰ πράξῃ αὐτὴ φαινομενικῶς εὐεργεσίαις, νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς τὴν ὑπόστασιν μεγάλου ἀδικήματος, διὰ τὸν τόπον καὶ διὰ πολλούς, δὲν εἰσπορεῖ νὰ εἶνε βλαβερὰ καὶ καταστρεπτικὰ;

Καὶ ἀκριβῶς αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸν διορισμὸν τοῦ κ. Νάζου ὡς διευθυντοῦ τοῦ Ὁδείου.

Καὶ ἀκριβῶς αὐτὸ μοῦ δίδει θάρρος νὰ στραφῶ πρὸς τοὺς ἀρχικούς ὑποστηρικτάς του καὶ νὰ εἰπῶ εἰς αὐτούς :

—Ποῦ ἐβασίλευσθε διὰ τὰ κάρτεϊ τὸν κ. Νάζον διευθυντὴν τοῦ Ὁδείου; Πῶς προσόντα εἶχεν ὁ κ. Νάζος διὰ τὰ καταστάθῃ διαπαιδαγωγικῶς τὸν θῆεν αὐτὴν;

Διότι ὅταν ἀναθέτουν εἰς ἕναν ἄνθρωπον ὑψηλὰς εὐθύνας, ὅταν τὸν διορίζουν διευθυντὴν ἐνὸς καλλιτεχνικοῦ καθιδρύματος, μὲ ἀπελυστὸν ἔξνοσιν, νὰ κάμῃ ὅ, τι θέλει, ὅταν τὸν φορτώνουν μὲ χρήματα, καὶ τόσον ὥστε τὸ ἴδρυμα τοῦ ὁποίου ἐτέθη διευθυντής, γίνεται σὺν τῷ χρόνῳ κατὰ τι ὅσον τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον τοῦ Κράτους, ὅταν γίνεται μὴδὰ πως νὰ πρωτοπρωτάρῃ χρήματα εἰς τὸ ἴδρυμα αὐτό, ὑποτίθεται ὅτι ὁ μέλλων διευθυντής θὰ ἐμπνέῃ ἀπείρην ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς συνδράμοντάς. Καὶ διὰ νὰ ἐμπνέῃ αὐτὴν τὴν ἐμπιστοσύνην πρέπει νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ προσιόντα, εἴτε θελακῶς εἴτε διπλωμα, εἴτε πως προσποιημένην ἐργασίαν ἢ ὅποιαν νὰ ἐγγυᾶται πολλὰ.

Ὁ κύριος Νάζος λοιπὸν, ὅτε τὸ ἕνα εἶχε τὰ προσόντα, ὅτε τὸ ἄλλο

εἶνε δὲ φυσικὸν καὶ συνεπῶς ἐξηγούμενον ὅτι, ἀφοῦ ὁ κ. Νάζος δὲν εἶχε καὶ νέαν ἀπαιτούμενον προσόν, διὰ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν ποῦ κατέλαβε, καὶ τὸ ἔργον του δὲν εἰσποροῦσε παρὰ νὰ ἦτο ἐσφαλμένον, ἐπιπόλαιον, ψευδές.

Δὲν εἶνε λοιπὸν ὁ κ. Νάζος μόνον ἡ αἰτία τῆς βλάβης ποῦ ἔπαρε τὸ ὑπὸ τὴν διευθύνσιν του Ὁδεῖον εἰς τὸν τόπον μας, ἀλλὰ καὶ ἐκείνοι ποῦ τὸν ἐκήρυξαν διευθυντὴν, τοὺς ὁποίους ἂν σέβωμαι εἰς ἄλλα, εἰς τὴν περιρθεῖν περίστασιν δὲ εἰσπορῶ παρὰ νὰ τοὺς καταδικάσω.

Λαμβάνω λοιπὸν ὑφὸς Ζόλα (μὴ γέλας διὰ τοῦτο) καὶ λέγω, καὶ ξερονόδοντάς : J' accuse !

Ὁ κ. Νάζος δὲν ἔχει κανένα προσόν διὰ νὰ τῆς διευθύνῃ ἐνὸς Ὁδείου. Ἄν δ' ὡς λέγουν καὶ διατείνονται μερικοί, ἔχει *διαπαιδαγωγὸν τοῦν*, εἰς γὰρ *καθαρχίαν Κλίξερ* εἰς τὸ Ὁδεῖον, καὶ *ἀνταρραγήν* ἀρχαιολογικῶν, αὐτὲς εἶνε ἡ πατατίτις καὶ τὰ κοντόρνα ποῦ συνελέγουν τὸ ψατὸν ἀπὸ τοῦ ἔργου.

καὶ ἐμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην τοῦ ψηφοῦ, δηλαδὴ ἔχομεν ἀνάγκην πρωτίστως τοῦ μουσικοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ὡδείου. Διότι ἂν μόνον προσόντα πρὸς κατοχὴν μιᾶς θέσεως ὅπως εἶνε ἐκείνη τοῦ Νάζου, εἶνε ὁ διοικητικὸς νοῦς, ἡ πειθαρχία καὶ ἡ αὐστηρότης, τότε θὰ εὐρίσκοντο μύριοι ἄλλοι δικηγόροι, λόγιοι, ἱατροί, φαρμακοποιοί, οἱ ὅποιοι θὰ εἶχεν τὰ προσόντα αὐτά, εἰς μεγαλύτερον ἀκόμη βαθμὸν τοῦ κ. Νάζου, καὶ θὰ εἶχαν ἀκόμη καὶ μίαν ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν ἀληθινὴν, τὴν ὁποίαν, δὲν ἔχω κανέν διδόμενον νὰ πιστεύω ὅτι ὁ κ. Νάζος ἔχει.

Εἶνε δὲ ἀστείωτατον καὶ ξεκαρδιστικώτατον πρᾶγμα, ἡ ἀμάθεια, ἡ κανότης, ἡ ἐπιπολαιότης, νὰ συνοδεύωνται μὲ τὸ διοικητικόν, τὴν πειθαρχίαν, τὴν αὐστηρότητα, ὅπως συμβαίνει εἰς τὸν κ. Νάζον. Πρὸ αὐτοῦ τοῦ πράγματος εἰμποροῦν νὰ πάθουν ἀπὸ τὰ γέλοια καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δὲν ἐγέλασαν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν των.

Διὰ τὸ ὅτι δὲ ὁ κ. Νάζος εἰς τὴν μουσικὴν εἶνε ἀμαθής, ὅσον πέρνει, ἔχω τὴν βεβαιώτητα καὶ τὴν πεποίθησιν ὥστε, τελειῶνων αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν μου, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ καθήκον μάλιστα νὰ διακηρύξω τὰ ἑξῆς :

— Προσκαλῶ τὸν κ. Νάζον, ὅπως ἐντός αἰθοῦσης, παροῦσης ἐπιτροπῆς καὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν γράψῃ, ὅχι ἐπὶ δεδομένου *sujet* *plus* *fuga* *a* *quattro*, (τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ εἴξω), ὅχι *tra* *basso* *tematico*, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρτιοτέξεως, ὅχι *plus* *difficile* *armonique* *symphonie* *sur* *un* *canto*, ἀλλὰ νὰ ἀρμονίσῃ *tra* ἀπὸ τὰ ἀπλούστερα *bassi* τοῦ τρίτου βιβλίου τοῦ *Penaroli*.

— Προσκαλῶ τὸν κ. Νάζον, ὅχι νὰ γράψῃ *plus* *aisant* *de* *la* *musique* *avec* *un* *instrument*, ὅχι νὰ ἀναπτύξῃ χρονογραφικῶς *plus* *idéal* *musical*, ἀλλὰ νὰ προφέρῃ *plus* *un* *instrument*, δύο λόγια σηματικά, διὰ χάτι τι ἐθνικόν, ἰδικόν μας, ποῦ μᾶς ἐνδιαφέρει, διὰ τὴν ἐθνικὴν μουσικὴν π.χ.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Νάζος δὲν θὰ ἔκμνε τίποτε ἀπὸ αὐτά, (εἴθε νὰ μοῦ τὸ διαψεύδεν, εἴθε νὰ μὲ ἠνάγκαζεν νὰ ἀναιρέσω ὅσα ἔγραψα δι' αὐτόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ μὲ καθίστα εὐτυχῆ) ὅπως ἐπίσης εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ τίποτε νὰ μὴ κάμῃ αἰωνίως καὶ ἀενάως, καὶ ψευτὲς καλλιτεχνικὲς νὰ δημιουργῇ, θὰ ἔχῃ πάντοτε τὸ δίκαιον αὐτὸς καὶ πάντοτε τὸ ἄδίκον ἐγὼ ποῦ γράφω αὐτὰ τὰ πράγματα, μέχρις ὅτου δὲν ἀνοίξομεν τὰ μάτια μας πρὸ τῆς ἀληθείας, καὶ θὰ εἶνε πάντοτε ὁ ἐμπνευσμένος προφήτης τοῦ περὶ τὴν ὁδὸν Παιρσιῶς Ὡδείου, πρῶν Ὡδικοῦ Καρφενίου, κατὰ τὸν κ. Δροσίνην, *non* *de* *Boite* *a* *piano*.

Σοῦ σφίγω τὸ χέρι
Γεώργιος Λαμπελέρ.